

Remiss: Granskning av upphandlingsprocessen inom barn- och skolnämnden

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden föreslås besluta

att lämna yttrande över granskningsrapporten och föreslå rekommendationer i enlighet med vad som framgår av förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

På uppdrag av Lunds kommuns förtroendevalda revisorer har EY genomfört en granskning av barn- och skolnämndens samt kultur- och fritidsnämndens upphandlingsprocesser. Med anledning av vad som framkommit i genomförd granskning ger kommunrevisionen tre rekommendationer till Barn- och skolnämnden:

- Säkerställa att de personer som genomför inköp, direktupphandlingar och upphandlingar har den kompetens som krävs samt tillgång till de hjälpmedel och system som de behöver
- Säkerställa att dokumentation upprättas för samtliga upphandlingar och avrop
- Arbeta fram tydliga rutiner för bevakning av avtal och avtalsuppföljning

Kommunrevisionen önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av granskningens resultat och de rekommendationer som ges. Barn- och skolförvaltningen har skrivit ett yttrande vari bland annat konstateras att flera av de brister som identifierats ligger i linje med vad förvaltningen arbetar med att åtgärda och förbättra. Utöver att begränsa antalet direktupphandlare planeras även riktade utbildningsinsatser under hösten.

2020-08-26

Diarienummer

BSN 2020/4377

Underlag för beslutet

- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-08-26 med yttrande Remiss: Granskning av upphandlingsprocessen inom barn- och skolnämnden
- Missiv med granskningsrapport 2020-06-11 Granskning av upphandlingsprocessen

Ärendet

EY har på uppdrag av kommunrevisionen granskat kultur och fritidsnämnden samt barn och skolnämndens upphandlingsprocess. Det centrala syftet har varit att granska efterlevnaden av LOU (lagen om offentlig upphandling).

Granskningsrapporten framlägger ett antal rekommendationer baserat på de brister som identifierats i barn- och skolnämndens upphandlingsprocess:

1. Säkerställa att de personer som genomför inköp, direktupphandlingar och upphandlingar har den kompetens som krävs samt tillgång till de hjälpmedel och system som de behöver
2. Säkerställa att dokumentation upprättas för samtliga upphandlingar och avrop
3. Arbeta fram tydliga rutiner för bevakning av avtal och avtalsuppföljning

Granskningsrapporten har skickats med missiv från kommunrevisionen med önskan om svar senast den 10:e oktober 2020, avseende vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av vad som framkommit och de rekommendationer som ges. Barn- och skolförvaltningen har skrivit ett yttrande enligt vad som följer nedan:

Yttrande

Nedan sammanställs svar kopplat till respektive rekommendation som lyfts i granskningsrapporten.

- 1. Säkerställ att de personer som genomför inköp, direktupphandlingar och upphandlingar har den kompetens som krävs samt tillgång till de hjälpmedel och system de behöver**

Förvaltningen instämmer i betydelsen av god kompetens hos de tjänstepersoner som genomför direktupphandlingar och upphandlingar, samt att dessa har tillgång till adekvata hjälpmedel och system för arbetet.

2020-08-26

Diarienummer

BSN 2020/4377

Enligt nuvarande delegationsordning för barn- och skolnämnden, beslutad i juni 2020, anges bland annat att avrop från ramavtal och direktupphandling upp till 100 tkr är verkställighet. Beslut att genomföra direktupphandlingar samt att göra avrop från ramavtal från 100 tkr till gränsen för direktupphandling (2020: 615 312 tkr) är delegerat till ekonomichef, inkluderat att fastställa förfrågningsunderlag, anta anbud, teckna avtal samt att avbryta upphandling.

Gällande städupphandlingar har undantag tidigare gjorts då rektor haft möjlighet att genomföra direktupphandlingar inom området. Detta har nu ändrats genom beslutad delegationsordning i juni 2020. Städupphandlingar som rör en enhet hanteras av berörd administrativ chef, i de fall flera enheter berörs hanteras det av berörd utbildningschef. Denna åtgärd innebär i praktiken att möjligheten till direktupphandling avseende städ begränsas till betydligt färre personer: från samtliga rektorer till 14 personer (utbildningschefer samt administrativa chefer).

Förändringen får bland annat till följd att kompetensutvecklingsinsatser och information kopplat till området lättare når berörda, samt att frågor kopplat till aktuella direktupphandlingar löpande kan diskuteras i den administrativa chefsgruppen, vilken leds direkt av ekonomichef. I praktiken innebär förändringen att organisationen kopplat till upphandlingsverksamheten tydliggörs, där rektor nyttjar berörd stödfunktion vid behov (administrativa chefer, utbildningschefer samt ytterst upphandlingssamordnaren).

Utöver förändrad delegationsordning kommer förvaltningsspecifik utbildningsinsats rörande upphandling, kopplat till ovan grupp, att genomföras under hösten utav kommunens centrala upphandlingsavdelning, i syfte att stärka kompetensen hos berörda funktioner.

Gällande hjälpmedel och stöd i arbetet instämmer förvaltningen i vikten av detta, inte minst ur ett kommunperspektiv. Förvaltningen ser positivt på bland annat tydliggjorda och gemensamma riktlinjer och avtalsmallar för samtliga förvaltningar, vilka fungerar stödjande för arbetet. Vidare bedömer förvaltningen det som centralt att samordning fortsatt sker i kommunen gällande ökat antal ramavtal och gemensam avtalsdatabas, något som i sin tur hänger samman med konkreta hjälpmedel så som *Marknadsplatsen*.

2020-08-26

Diarienummer

BSN 2020/4377

2. Säkerställa att dokumentation upprättas för samtliga upphandlingar och avrop

I samband med den stickprovskontroll som genomfördes som del av granskningen påvisades att det inte går att fastställa att avisering om avtalsförlängning gjorts inom tidsgränserna, och att det fanns brister i hanteringen för flera av de granskade avtalen.

Som del av intern kontroll 2019 genomfördes även en kontrollaktivitet kopplat till direktupphandling, vilken påvisade brister avseende dokumentation och diarieföring kopplat till tre direktupphandlingar som då kontrollerades.

Genomförd granskning påvisade med andra ord en brist som förvaltningen känner till och arbetar med för att förbättra.

Flera av de åtgärder som nu genomförts syftar till att säkerställa förbättrad dokumentation och diarieföring i upphandlingsprocessen, bland annat genom färre behöriga att genomföra direktupphandlingar över 100 tkr. Som nämns i granskningsrapporten har utbildningsinsatser genomförts kopplat till diarieföring under hösten 2019. Fördjupad och riktad utbildning kopplat till upphandlingsförfarandet samt kopplade rutiner (inkluderat dokumentering) kommer att genomföras med behöriga under hösten (enligt delegationsordning per juni). Vidare har förvaltningen i slutet av 2019 infört en tjänst med samordningsuppdrag kopplat till inköps- och upphandlingsfrågor, vilket är ett ytterligare led i att säkerställa enhetlig och ändamålsenlig avtalshantering, bland annat genom systematisk uppföljning (se vidare nedan).

3. Tydliga rutiner för bevakning av avtal och avtalsuppföljning

I granskningen görs bedömningen att barn- och skolnämndens kontroller avseende avtalstrohet inte genomförs med tillräcklig frekvens, samt att nämnden bör säkerställa att det finns en tillräcklig systematik avseende avtalsuppföljning.

Förvaltningen instämmer i att en systematisk avtalsuppföljning är central, men det är också ett i delar komplicerat och i svåruppföljt område (exempelvis att följa upp efterlevnad så som avtalstrohet kontra leverantörstrohet). För att säkerställa skapandet av en systematisk och löpande uppföljning, som är del av *ordinarie* verksamhet och inte något som sker vartannat eller vart tredje år som del av en intern kontroll-plan, har en tjänst med samordningsuppdrag kopplat till upphandling införts.

Med en ökad kompetens inom upphandling ges bättre förutsättningar för regelefterlevnad av LOU och därmed en

2020-08-26

Diarienummer

BSN 2020/4377

förbättrad avtalsuppföljning avseende löptider. Den interna kontrollen av upphandlingar och dess avtal bedöms därmed öka.

Regelbundna kvartalsvisa analyser och stickprov av förvaltningens upphandlingar ska ske systematiskt för att identifiera eventuella avvikelser i samordningsuppdraget.

I samordningsuppdraget kommer även ingå arbete med att fortlöpande kartlägga behoven av ramavtal inom förvaltningen.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

André Levin
Ekonomichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunrevisionen

För kännedom: